

Nd.

485. Frumvarp

til laga um skipun læknishéraða, verksvið landlæknis og störf héraðslækna.

(Eftir 2. umr. í Nd.).

1. gr.

Íslandi skal skipt í 49 læknishéruð, þau er hér segir:

1. *Reykjavíkurbérað*: Reykjavíkurborg og Seltjarnarneshreppur inn að Elliðaá og Fossvogi, að meðtaldri Engey og Viðey. Læknissetur í Reykjavík.

2. *Hafnarfjarðarbérað*: Hafnarfjarðarkaupstaður, Bessastaðahreppur, Garðahreppur, Seltjarnarneshreppur fyrir ofan Elliðaár og Fossvog, Mosfellshreppur, Kjalarneshreppur og Kjósahreppur. Læknissetur í Hafnarfirði.

Samja skal við einn lækni í Reykjavík um, að hann gegni sjúkravítjunum í Kjós, Kjalarnesi og Mosfellssveit og í Reykjavíkurbéraði utan kaupstaðarins, enda fari hann eftir taxa héraðslækna. Til þessa má verja fé eftir því sem áætlað er í fjárlögum.

3. *Skipaskagahérað*: Ytri-Akraneshreppur, Innri-Akraneshreppur, Skilmannahreppur, Leirár- og Melahreppur og Strandahreppur. Læknissetur á Akranesi.

4. *Borgarfjarðarbérað*: Skorradalshreppur, Andakílshreppur, Lundarreykjadalshreppur, Reykholtshreppur, Hálsahreppur, Hvitársíðahreppur, Þverárhliðahreppur, Norðurárdalshreppur og Stafholtstungnahreppur. Læknissetur á Kleppjárnsreykjum.

5. *Borgarneshérað*: Borgarneshreppur, Borgahreppur, Álftaneshreppur, Hraunhreppur, Kolbeinsstaðahreppur og Eyjahreppur. Læknissetur í Borgarnesi.

6. *Ólafsvíkurbérað*: Staðarsveit, Breiðavíkurbrekkur, Neshreppur utan Ennis, Ólafsvíkurbrekkur og Fróðárhreppur. Læknissetur í Ólafsvík.

7. *Stykkishólmsbérað*: Eyrarsveit, Stykkishólmsbreytur, Helgafells-

hreppur, Skógarstrandarhreppur og Miklaholtshreppur. Læknissetur í Stykkishólmi.

8. *Dalahérað*: Dalasýsla, nema Rauðseyjar og Rúfeyjar. Læknissetur í Búðardal.

9. *Reykhólahérað*: Geiradalshreppur, Reykhólahreppur og Gufudalshreppur. Læknissetur á Reykhólum.

10. *Flateyjarhérað*: Flateyjarhreppur, Rauðseyjar og Rúfeyjar í Dalasýslu, Múlahreppur og Hjarðarnes að Vatnsfirði. Læknissetur í Flatey.

11. *Patreksfjarðarhérað*: Rauðasandshreppur, Patrekshreppur, Tálknafjarðarhreppur og Barðastrandarhreppur vestan Vatnsdalsár. Læknissetur á Patreksfirði.

12. *Bildudalshérað*: Suðurfjarðahreppur og Dalahreppur. Læknissetur á Bildudal.

13. *Þingeyrarhérað*: Auðkúluhreppur, Þingeyrarhreppur og Mýrahreppur, að undanteknum Ingjaldssandi. Læknissetur á Þingeyri.

14. *Flateyrrarhérað*: Ingjaldssandur í Mýrahreppi, Mosvallahreppur, Flateyrrahreppur og Suðureyrrahreppur. Læknissetur á Flateyri.

15. *Hólshérað*: Hólshreppur. Læknissetur í Bolungavík.

16. *Ísafjarðarhérað*: Eyrarhreppur og Ísafjarðarkaupstaður. Læknissetur á Ísafirði.

17. *Ögurhérað*: Súðavíkurhreppur, Ögurhreppur, Reykjarfjarðarhreppur, Nauteyrrahreppur og Snæfjallahreppur. Læknissetur í Ögri.

Íbúar í Álftafirði í Súðavíkurhreppi eiga þó jöfnum höndum tilkall til héraðslæknisins í Ísafjarðarhéraði.

18. *Hesteyrarhérað*: Grunnvíkurhreppur og Sléttuhreppur. Læknissetur á Hesteyri.

19. *Reykjarfjarðarhérað*: Árneshreppur og nyrzti hluti Kaldrananeshrepps að Kallbakskleif. Læknissetur í Árnesi.

20. *Hólmavíkurhérað*: Kaldrananeshreppur frá Kallhakskleif, Hrófbergshreppur, Kirkjubólshreppur, Fellshreppur og Óspakseyrarhreppur. Læknissetur í Hólmavík.

21. *Miðfjarðarhérað*: Húnavatnssýsla vestan Gljúfurár og Bæjarhreppur í Strandasýslu. Læknissetur á Hvammstanga.

22. *Blönduóshérað*: Húnavatnssýsla austan Gljúfurár. Læknissetur á Blönduósi.

23. *Sauðárkrókhérað*: Skefilsstaðahreppur, Skarðshreppur, Sauðárkrókhreppur, Staðarhreppur, Seiluhreppur, Lýtingsstaðahreppur, Akrahreppur og Rípurhreppur. Læknissetur á Sauðárkróki.

24. *Hofsóshérað*: Viðvíkurhreppur, Hólahreppur, Hofshreppur, Fellsahreppur, Haganeshreppur og Holtshreppur. Læknissetur á Hofsósi.

25. *Siglufjarðarhérað*: Siglufjarðarkaupstaður. Læknissetur á Siglufirði.

26. *Ólafsfjarðarhérað*: Ólafsfjarðarhreppur. Læknissetur í Ólafsfirði.

27. *Svarfdælahérað*: Svarfaðardalshreppur, Árskógshreppur og Hrisey. Læknissetur í Dalvík.

28. *Akureyrrarhérað*: Arnarneshreppur, Skriðuhreppur, Öxnadalshreppur

ur, Glæsibæjarhreppur, Akureyrarkaupstaður, Hrafnagilshreppur, Saurbæjarhreppur, Öngulsstaðahreppur. Svalbarðsstrandarhreppur, Háls- og Illugastaðasóknir í Hálshreppi. Læknissetur á Akureyri.

29. *Höfðahverfishérað*: Grýtubakkahreppur og Draflastaðasókn í Hálshreppi. Læknissetur í Grenivík.

30. *Reykðælahérað*: Ljósavatnshreppur ofan fyrir Þóroddsstað, Bárðdælahreppur, Reykðælahreppur og Skútustaðahreppur. Læknissetur á Breiðamýri.

31. *Húsavíkurhérað*: Ljósavatnshreppur upp undir Þóroddsstað. Aðaldælahreppur, Tjörneshreppur, Húsavíkurhreppur, Flateyjarhreppur og Grímscy. Læknissetur á Húsavík.

32. *Öxarfjarðarhérað*: Kelduneshreppur, Öxarfjarðahreppur, Fjallahreppur og Presthólahreppur. Læknissetur á Kópaskeri.

33. *Þistilfjarðarhérað*: Svalbarðshreppur, Sauðaneshreppur og Skeggjastaðahreppur. Læknissetur á Þórshöfn.

34. *Vopnafjarðarhérað*: Vopnafjarðahreppur. Læknissetur á Vopnafirði.

35. *Hróarstunguhérað*: Jökuldalshreppur beggja megin Jökulsár upp að Gilsá, Hlíðahreppur, Tunguhreppur, Hjaltastaðahreppur, Eiðahreppur og Borgarfjarðahreppur. Læknissetur á Hjaltastað.

36. *Fljótsdalshérað*: Jökuldalshreppur beggja megin Jökulsár fyrir ofan Gilsá, að meðtaldri Jökuldalsheiði, Möðrudal og Víðidal, Fellahreppur, Fljótsdalshreppur, Skriðdalshreppur og Vallahreppur. Læknissetur á Brekku.

37. *Seyðisfjarðarhérað*: Loðmundarfjarðahreppur, Seyðisfjarðahreppur og Seyðisfjarðarkaupstaður. Læknissetur á Seyðisfirði.

38. *Norðfjarðarhérað*: Mjóafjarðahreppur, Neskaupstaður og Norðfjarðahreppur. Læknissetur í Neskaupstað.

39. *Reyðarfjarðarhérað*: Helgustaðahreppur, Eskifjarðahreppur, Reyðarfjarðahreppur og suðurbyggð Reyðarfjarðar. Læknissetur á Eskifirði.

40. *Fáskrúðsfjarðarhérað*: Fáskrúðsfjarðahreppur, að undantekinni suðurbyggð Reyðarfjarðar, og Stöðvarhreppur. Læknissetur á Fáskrúðsfirði.

41. *Berufjarðarhérað*: Breiðdalshreppur, Beruneshreppur og Geithellnahreppur. Læknissetur á Djúpavogi.

42. *Hornafjarðarhérað*: Austur-Skaftafellssýsla. Læknissetur í Höfn.

43. *Síðuhérað*: Hörgslandshreppur, Kirkjubæjarhreppur, Leiðvallarhreppur, Álftavershreppur og Skaftártunguhreppur. Læknissetur á Breiðabólstað á Síðu.

44. *Mýrdalshérað*: Hvammshreppur, Dyrhólahreppur og Austur-Eyjafjallahreppur. Læknissetur í Vik.

45. *Vestmannaeyjahérað*: Vestmannaeyjar: Læknissetur í Vestmannaeyjum.

46. *Rangárhérað*: Rangárvallasýsla, að undanskildum Austur-Eyjafjallahreppi. Læknissetur á Stórólfsvoli.

47. *Eyrbakkahérað*: Villingaholtshreppur, Hraungerðishreppur, Gaulverjabæjarhreppur, Stokkseyrarhreppur, Eyrbakkahreppur, Sandvíkur-

hreppur, Ölfushreppur, Selvogshreppur og Grafningshreppur. Læknissetur á Eyrarbakka.

48. *Grímsneshérað*: Skeiðahreppur, Gnúpverjahreppur, Hrunamannahreppur, Biskupstungnahreppur, Grímsneshreppur, Laugardalshreppur og Þingvallahreppur. Læknissetur í Laugarási.

49. *Keflavíkurhérað*: Vatnsleysustrandarhreppur, Keflavíkurhreppur, Geiðahreppur, Miðneshreppur, Hafnahreppur og Grindavíkurhreppur. Læknissetur í Keflavík.

Ráðherra getur, ef nauðsyn krefur og eftir tillögum hlutaðeigandi hreppsnefnda, leyft héraðslæknum að sitja um stundarsakir annarsstaðar en á hinum lögskipuðu læknissetrum.

2. gr.

Konungur skipar landlækni og héraðslækna í öll þau héruð, sem talin eru í 1. gr.

3. gr.

Landlæknir er ráðunautur ráðherra í öllu, sem viðkemur heilbrigðismálum. Hann hefir eftirlit með öllum læknum og heilbrigðisstarfsmönnum í landinu, en einkum héraðslæknum og öðrum opinberum heilbrigðisstarfsmönnum.

Ráðherra setur landlækni erindisbréf, og fellur þá jafnframt úr gildi erindisbréf landlæknis á Íslandi, sett samkvæmt konunglegri tilskipun 25. febrúar 1824.

4. gr.

Héraðslæknar hafa, hver innan síns héraðs, eftirlit með heilbrigðismálum og annast þar framkvæmdir opinberra heilbrigðisráðstafana samkvæmt lögum og fyrirmælum ráðherra og undir eftirliti landlæknis.

Héraðslæknar stunda almennar lækningar í héraði sínu, annast lyfjasölu, þar sem ekki er sérstök lyfjabúð, og eru skyldir að gegna aðkallandi sjúkraitjunum hvenær sem þess er leitað, nema þeir séu hindraðir af öðrum embættisverkum, sem eru meira aðkallandi, eða sjálfir sjúkir.

Nú er héraðslæknis vitjað úr öðru læknishéraði til konu í barnsnauð eða í annari mjög brýnni nauðsyn, fyrir þá sök, að hægra er að ná til hans en viðkomandi læknis, og hefir hann þá sömu skyldur til að vitja sjúklingsins eins og héraðsbúi hans ætti í hlut.

Héraðslæknar mega ekki, nema með sérstöku leyfi ráðherra, takast á hendur önnur föst, launuð störf en þau, sem við koma læknisstarfi þeirra. Þeir mega veita forstöðu eða starfa við almennt sjúkrahús við hæfi héraðs síns, en viðtækari sjúkrahússtörfum mega þeir ekki gegna nema með sérstöku leyfi ráðherra.

Landlæknir setur héraðslæknum erindisbréf, sem ráðherra staðfestir, og fellur þá jafnframt úr gildi erindisbréf héraðslækna á Íslandi, sett samkvæmt konunglegri tilskipun 25. febrúar 1824.

5. gr.

Héraðslæknirinn í Reykjavíkurborg sinnir ekki sjúkraitjunum nema eftir fyrirmælum ráðherra, en gegnir að öðru leyti héraðslæknisstörfum í bænum.

Hann aðstoðar stjórnarvöld við millilandasóttvarnir og veitir forstöðu sóttvarnarhúsi ríkisins án sérstaks endurgjalds.

Honum er og heimilt að vera yfirlæknir við farsóttarhús Reykjavíkur eða tilsvarendi stofnun, sem bærinn kann að reka, en óheimilt að gegna viðtækari sjúkrahússtörfum.

6. gr.

Landlæknir og héraðslæknar hafa laun úr ríkissjóði samkvæmt launalögum. Héraðslæknirinn í Reykjavík skal þó hafa hálf önnur héraðslæknislaun.

7. gr.

Verði héraðslæknir að takast ferð á hendur til þess að leysa af hendi störf sín í þarfir hins opinbera eða einstakra manna, ber að sjá honum fyrir flutningi ókeypis, og svo beina leið sem hægt er frá og til heimilis hans. Um borgun fyrir störf héraðslækna og ferðir þeirra fer eftir gjaldskrá, er landlæknir semur og ráðherra staðfestir.

8. gr.

Læknar þeir, sem nú eru í embættum, verða endurgjaldslaust að setta sig við þær breytingar, sem verða á héruðum þeirra eða embættum eftir lögum þessum.

9. gr.

Lög nr. 34, 16. nóv. 1907, um skipun læknishéraða, lög nr. 58, 59 og 60, 30. júlí 1909, lög nr. 40, 11. júlí 1911, lög nr. 77, 28. nóv. 1919, og lög nr. 45, 27. júní 1921, öll um breyting á lögum nr. 34, 16. nóv. 1907, um skipun læknishéraða, og síðasta málsgrein 12. gr. laga nr. 71, 28. nóv. 1919, um laun embættismaða, eru úr gildi numin.

10. gr.

Ákvæði laga þessara um Reykjavíkurborg ganga í gildi þegar það hér að verður næst laust. Falla þá jafnframt úr gildi lög nr. 52, 22. júní 1921, um læknaskipun í Reykjavík, en bæjarlæknirinn verður héraðslæknir.